

[Aksel Larsen.]

karakterisere det som andet end Bagstrævet her i dette Land, og jeg henstiller til Overvejelse, om man ikke paa dette Omraade skulde tilbageføre Forslaget til dets oprindelige Skikkelse.

Jeg henstiller samtidig til Overvejelse, om man alligevel ikke skulde ændre visse Valgkredses Grænser. Man siger, at det vil man helst ikke gøre; det kan gøres senere, forstaar jeg, men hvorfor skal man først gøre det senere? Der er mange Steder ganske aabenbare Urimeligheder; og dem kunde man lige saa godt tage sig af nu. Der er f. Eks. de Tilfælde, hvor Amtsgrænserne ikke bliver fulgt. Det kan være, at Amtsgrænserne ikke er saa praktiske, men saa maa man lave dem om. Men nu har man Amtsgrænserne, og det er da urimeligt, at man f. Eks. tager nogle Kommuner i Ribe Amt og lægger til Vejle Amt valgmæssigt set, og at man tillægger Ringkøbing Amt nogle Kommuner fra Viborg Amt. Jeg synes, at det mindste, man kunde gøre ved den Valglov, der nu gennemføres, var at ophæve saadanne Urimeligheder.

Men, som sagt, Hovedlinierne i Valglovsforslaget synes jeg er ganske gode, og jeg synes, at Forslaget indeholder adskillige Forbedringer i Forhold til den hidtidige Valglov.

Jeg har nu redegjort for vor Stilling til Betænkningen og Ændringsforslagene, og naar Forslaget kommer til tredje Behandling, vil vi antagelig kunne stemme for det.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard):

Jeg takker for den Samling, der har fundet Sted mellem tre Partier om de Ændringsforslag, der er stillet af mig og tiltraadt af disse Partier, saaledes at denne Valglov vil kunne gaa her fra Folketinget med Tilslutning af et overvældende Flertal.

Jeg har nogle enkelte Bemærkninger at føje til det ærede Medlem Hr. Krag's Udtalelser. Det ærede Medlem rejste igen den Diskussion, som det ærede Medlem gik ind i ved første Behandling, og som synes at være ved at blive noget af en fiks Idé for det ærede Medlem og hans Parti, om de store Farer, som selve Forholdstalsvalgmaadesystemet skulde føre med sig for det parlamentariske Styre. Der er dog det at sige, at de Farer, det ærede Medlem ser deri, bliver størst for ham, naar det ærede Medlem er i Opposition, og ikke er saa store, naar han selv er Minister og skal stille Forslag om en Valglov. Men jeg maa gentage, hvad jeg var inde paa ved Sagens første Behandling, at det ærede Medlem og hans

Parti fører paa dette Omraade en haabløs Kamp. Det er utænkeligt, at den danske Befolkning nogen Sinde med fuldt Overlæg skulde gaa tilbage til et System, der giver den Mulighed, at Flertalsmagten i Staten kan bygges op paa et Mindretal i Befolkningen. Retfærdigheden af at sikre en vis forholdstalsmæssig Repræsentation for de politiske Retninger er saa uimodsigelig, at Befolkningen aldrig vil kunne opgive den.

Men der er en Ting at føje til, og det er et Punkt, som det ærede Medlem efter min Mening har for lidt Øje for, og som maaske de fleste Partier har haft for lidt Øje for, og det er dette, at Forholdstalsvalgmaadens Anvendelse i det parlamentariske Styre drager visse Konsekvenser efter sig med Hensyn til Tilrettelægningen af det politiske Arbejde. Under den Partideling, som efterhaanden er opstaaet i det moderne Samfund, gaar det let saadan, at Agitationen ude i Befolkningen fører til, at de politiske Partier fortrinsvis ser saadan paa det, at Opgaven med den Agitation er hver for sig at faa saa stor Tilslutning som mulig, men glemmer, at denne Opdeling af Befolkningen efter Anskuelse i mange Tilfælde stiller et Krav til Partierne, naar Valgdagen er ovre, og de kommer i Rigsdagen, et Krav om, jeg kan næsten sige, at opdrage sig selv til Samarbejde i den parlamentariske Forsamling paa en helt anden Maade end tidligere.

Det ærede Medlem har den Anskuelse, at Forholdstalsvalgmaaden er en Hindring for politisk Stabilitet. Det er den kun, saafremt de politiske Partier i en partidelt Befolkning ikke har den politiske og parlamentariske Modenhed, som er nødvendig. Naar Valgdagen er ovre, saa er der forskellige Muligheder. Der er Mulighed for, at Partier gaar sammen og danner en Fællesregering, der er Mulighed for, at man gaar sammen i Samarbejde med en Regering dannet af et enkelt Parti, og der kan selvfølgelig ogsaa tænkes den Mulighed, at der ingen Basis er for en virkelig stærk Regering, men saa er det, fordi der i selve Befolkningen paa det Tidspunkt endnu er en for stærk Opdeling, en for ringe Afklaring af de politiske Problemer, til at en Regering kan dannes med den moralske Vægt, der ligger i dens Anskuelse.

Det ærede Medlem kom i den Forbindelse ind paa at nævne Frankrig og sagde, at Frankrig var det store Eksempel paa, hvorledes man gik bort fra Forholdstalsvalgmaaden for at skabe øget Stabilitet.

Nu maa jeg i Forbigaaende sige, at det